

Új szépirodalom

DRASCHE-LÁZÁR ALFRÉD.

TŰZPRÓBA

Regény. Ára 5 korona.

KAFFKA MARGIT.

ÁLLOMÁSOK

Regény. Ára 6 korona.

LACZKÓ GÉZA.

NOÉMI FIA

Regény. Ára 5 korona.

MOLNÁR FERENC.

Kis Hármaskönyv

Elbeszélések. Új kiadás
Három kis kötet tokban. Ára 6 korona.

TORMAY CÉCILE.

Emberek a kövek között

Regény. Második kiadás. Ára 4 korona.

A Franklin-Társulat kiadásai.

Megrendelhetők:

LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrassy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben megrendelhető:

MIKSZÁTH KÁLMÁN
ÉLETRAJZA

Irta VÁRDAI BÉLA

A nagyevű író egyetlen részletesebb élet-
rajza. Mikszáth arcképeivel díszített csinos
kartonkötésben.

Ára 2 korona 50 fillér.

Vadászportot űzők

akár itthon, akár a fronton vannak —
figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD”

KÉPES VADÁSZUJSÁG-OT

Állandó melléklete:

„A vadászeb”

című egyedüli magyar nyelvű eb-
tenyésztési szaklap. — Mindkét lap
gyönyörűen illusztrálva.Előfizetési ár mindkét lapra: egész
évre 14 kor., félévre 7 kor., negyed-
évre 3.50 kor., egyes szám ára 50 fillér.

Tessék mutatványszámot kérni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Buda-
pest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.
(Franklin-Társulat.)A
Kultura és Tudomány

minden kötete a modern gondolkodás kiváló terméke.

1. Széchenyi eszmevilága. I. Gaal Jenő, Beöthy Zolt., Prohászka Ottokár, Kenessey Béla, gróf Vay Gáborné, gróf Andrassy Gyula tanulmányai. Kötve K 1.60
2. A szikratávíró. A Slaby tanárnak a német császár előtt tartott felolvasásai után átdolgozta Kreuzer Géza mérnök. Kötve K 1.20
- 3-4. A természettudomány fejlődésének története. Két kötet. Irta Wilhelm Bölsche, ford. Schöpfim Aladár. Kötve K 2.40
5. Kant-Breviarium. Kant világnézete és életfelfogása. A művelt ember számára, Kant irataiból összeállította dr. Gross Félix, ford. dr. Polgár Gyula. Kötve K 1.60
6. Az emberiség jövője. Irta Heinrich Lhotzky, fordította Schöpfim Aladár. Kötve K 1.20
7. A vagyon tudománya. Irta I. A. Hobson, fordította dr. Sidó Zoltán. Kötve K 2.—
8. A szociológia vázlata. Irta G. Palante, ford. dr. Mihos Lajos. Kötve K 1.60
9. A tömegek lélektana. Irta Le Bon, ford. Balla Antal. Kötve K 2.—
10. Rodin beszélgetései a művészetéről. Összegejtette Paul Gsell, ford. Farkas Zoltán. Kötve K 1.20
11. Henri Bergson filozófiája. Irta René Gillouin, ford. Farkas Zoltán. Kötve K 1.20
12. Széchenyi eszmevilága. II. kötet. Apáthy István, Imre Sándor, Pauler Akos, Zsilinszky Mihály, Márki Sándor, Gaal Jenő tanulmányai. Kötve K 1.60
13. A francia irodalom főirányai. Irta G. L. Strachey, angolból ford. Schöpfim Aladár. Kötve K 1.60
14. A világegyetem élete. Irta Svanle Arrhenius, fordította Polgár Gyula. Kötve K 2.—
15. Az ember helye a természetben. Irta Lenhossék Mihály dr. Kötve K 1.60
16. Az élet értelme és értéke. Irta Rudolf von Eucken, ford. Schöpfim Aladár. Kötve K 2.—
17. A gondolatszabadság története. Irta J. B. Bury, ford. Balog Gábor. Kötve K 2.—
18. Bevezetés a filozófiába. Irta dr. Jerusalem Vilmos. A harmadik német kiadás után fordította Schöpfim Aladár. Kötve K 2.40
19. Anglia története. Irta Pollard A. F. ford. Bálint Ernő. Kötve K 2.40
20. Az esztétika alapelvei. Irta Benedetto Croce, fordította Farkas Zoltán. Kötve K 2.—
21. A szociológia módszere. Irta Durkheim, fordította dr. Balla Antal. Kötve K 2.40

Megrendelhetők:

LAMPÉL R. könyvkereskedése (WODIANER F. és FIAI) R.-T.-nál
Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

AZ AÉRO

A repüléssel és léghajózással foglalkozó egyedüli magyar hivatalos folyóirat.

Minden számában érdekes és eredeti fényképfelvételeket közöl. A léghajózás eseményeiről, fejlődéséről és céljairól kitünő és könnyen érthető népszerű cikkekkel tartalmaz.

Különösen figyelemre méltók a léghajózás és repülés hadi alkalmazásáról írott közleményei, valamint az ifjúság számára külön fenntartott kisrepülőgép (modell) rovata.

Mutatványszámokat a kiadóhivatal szívesen küld

Budapest, I. ker., Rerek-utca 46. sz.

Fővárosi Színházak Műsora

legújabb füzet:

VILLÁNYI ANDOR
első drámájaKIRÁLYNŐM...
MEGHALOK ÉRTEDI

Ára 1 kor. 20 fill.

Kapható minden
könyvkereskedésben.

RENDELÉSNEEL SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

4. SZ. 1917. (64. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, JANUÁR 28.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármege-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.Egyes szám
ára 40 fillér.Előfizetési
feltételek:Egészévre — 20 korona. A • Világkrónika •-val
Félévre — 10 korona. negyedévenként 1 koronával
Negyedévre — 5 korona. több.Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldíj is esatolandó.

KILÁTÁS AZ OROSZ ÁLLÁSOKRA.

Jelty Gyula, a harezterre kiküldött munkatársunk felvétele.

A KÜLÖNÖS VÁROS.

Írásban és szóban egyre több szemtanú megfigyeléseit kapjuk Romániáról és Bukarestről: szemtanúkat, a kik régebben is ismerték ez országot és fővárosát, tehát megvan a mértékük hozzá, hogy a háború előtti és a mostani állapot különbségeit, a katasztrofális válság hatását megállapítsák. Beszámolván a tapasztalataikról, mindnek csodálkozás van a szavában, de különösen azoknak, a kiknek nemesak az egykori és a mai Bukarest, hanem módjukban van összehasonlítást tenni a román főváros és más, hasonló sorsot ért ellenséges kapitalisok megjelenése és viselkedése között. A kik például Belgrádot is látták végzetének ebben az állapotában.

Mondom: mind csodálkozva vagy tán szabatosabb ez a szó: álmélkodva szól a meghódított Bukarest látásának élményeiről. Hasonló sorsában ez a város a maga egyénisége megnyilatkozásában úgyszólván egyetlen vonalnyi közönséget nem mutat végezt-társaival. A mi élete rendjének fegyelmében új és rendkívüli: az a helyzetből folyik, tisztára intézkedések következtében és nem érinti a városnak, hogy úgy mondjuk: lelki egyéniségét más módon, mint ha ezeket az intézkedéseket bizonyos körülmények parancsából, a Bratianu kormány léptette volna életbe. Az a szörnyű komorság, az a borús feszültség, a mely — mi se természetesebb — egy idegen, egy ellenséges hatalom által megszállt város tüdejét megfekszi. Bukarestben egyáltalában nem érezhető. Bukarest levégője nem egy meghódított városé, a melynek kiralya, kormánya, hadserege elbukdosott és rendjét idegen parancs diktálja.

Egy pillanatig a beteljesedésnek ama történelmi órájában, természetesen a halálos rémület lázában reszketett és jajveszékelt. De ez a rémület — csak egy fizikai rémület volt. Ugyanaz, a melybe a hirtelen támadt szilaj vihar egy kiránduló hajó közönségét ejti. Am a vihar baj nélkül múlt el. Más kikötőbe futott ugyan a hajó, mint a hová indult, de a kiránduló közönség bizosságra ért. Se az életét, se a ruháját nem érte baj. Abban a pillanatban, a mint Bukarest lakossága látta, hogy se meg nem ölik, se ki nem fosztják, Bukarest a legboldogabb városa lett a világnak. Abból a komor elhúzó-dásból, a szemek sötét, konok és fenyegető villogásából, a mely más meghódított városokban a nagy fordulat tragikus reflexe, a hódító itt

semmit se tapasztalhatott. A boltosok siettek kinyitni az üzleteiket, az utca nyugsgótt a boldog megkönnyebbülésben kíváncsiskodó tömegetől és nem csupán a szabadulásban feljüngő internáltak voltak azok, a kik virágot szórtak a bevonuló győztesre. És a lakosság valósággal vetekedett a készséges igyekezetben, hogy a vendégeikkel összeismerkedjék.

Mindenesetre a legsajátosabb és legmeglepőbb lelki megnyilvánulása egy meghódított városnak, a mely, a nagy fordulat előtt, oly viharzóan hangos volt az ellenünk tomboló gyűlölettel. Valamennyi szemtanú beszéli, hogy sehol oly fanatikus dühvel nem szidják és gyalázzák a román kormányt, királyt és hadsereget, és sehol oly áradó magasztalással nem dicsőítik a mi hadvezetőink genialitását és katonáink hősiességét, mint a bukaresti kávéházakban a bukaresti bennszülöttek. Ez a jelenség, a maga egészen különös, sőt groteszk voltában is sokkal elemibb, semhogy teljes magyarázatátul beér-betnők azzal, a mi a legkínálkozóbban jelentkezik. Nem lenne igazságos dolog, elmellőzni a magyarokat olyan elemek, a melyek valamivel mélyebben fekszenek, de enél a momentán jelenségnél többet is megvilágítanak.

Ferdinánd román király ama bizonyos koronatanács neki immár aligha kellemes emlékü napján ezt a nevezetes kijelentést tette:

— Nagyon jól tudom, hogy a nép kilenczven százaléká nem kívánja a háborút.

Viszont Bratianu miniszterelnök a minapában Jászvároson így szónokol:

— Nem álltattuk magunkat a gyors siker reményével. De Románia népe akarta a háborút.

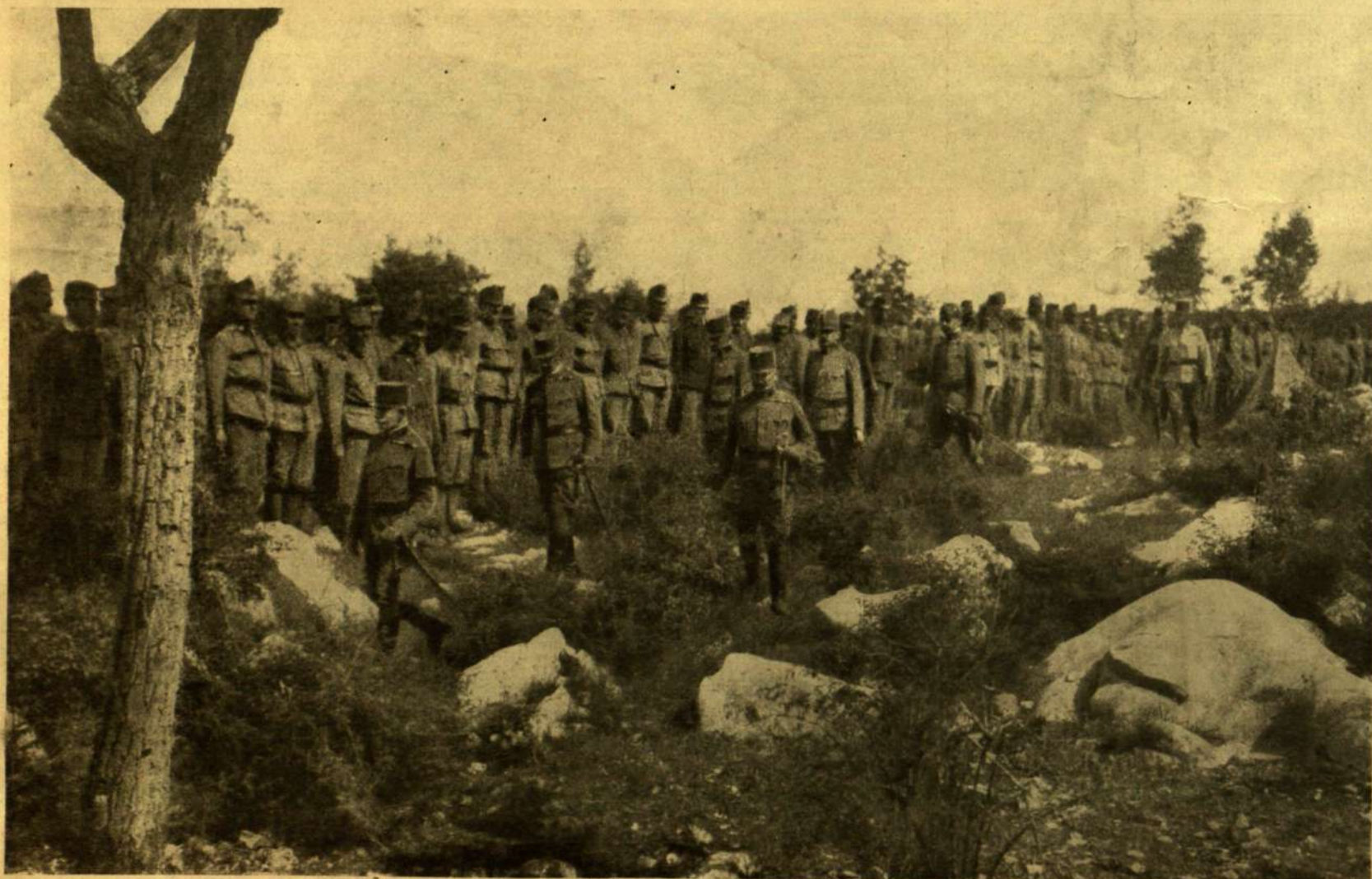
Már most e két állítás közül melyik az igazság? Az-e, a mit a király mond, az-e, a mit a miniszterelnök? A király látta-e jól, hogy a népe ellenére cselekszik, vagy a miniszterelnök volt-e vak, a mikor azt hitte, hogy a népe akaratát teljesíti? A meghódított Románia lélekállapota adja meg a kérdésre a leghitelesebb feleletet. És ez a felelet úgy szól, hogy hazudott mind a kettő. Mert se a király nem kérdezte soha a román népet, hogy ellenzi-e, se a miniszterelnök, hogy akarja-e a háborút? Ilyen kérdés eszébe se jutott se az egyiknek, se a másiknak, egyszerűen azért, mert annak a kérdésnek, hogy mit akar a nép, vagy mit nem akar a nép, ebben az országban nincs múltja és nincsenek hagyományai. Ezzel ott soha se törődtek, arra ott a hatalom birtokosai soha nem voltak kíváncsiak. A király épen olyan tájékozatlan volt,

a milyen fölöslegesnek a miniszterelnök érezte, hogy ebben az irányban tájékozódjék.

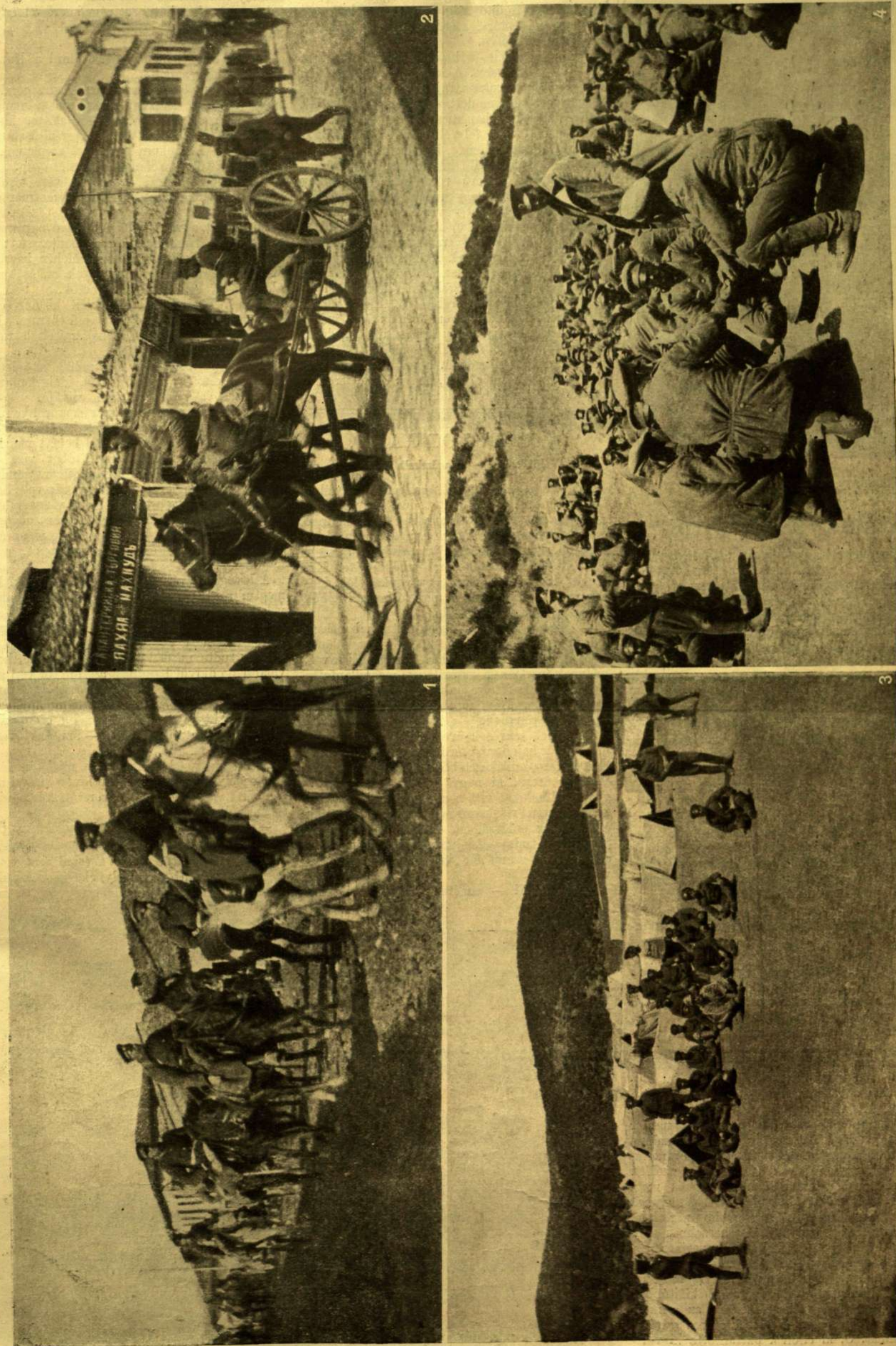
Földje szerint Románia a világ leggazdagabb országai közül való. E dús ország népe koldús és tudatlan. Az anyagi és a szellemi nyomorúságnak sötétségében vegetál. A föld a bojáré. A kamatozó munka az idegené. A ki Romániában vállalkozik, alkot, termel, kibányász és hasznosít, csak valamelyes ezrelékében román. Egyébként: francia, német, magyar, osztrák, görög. A mi gazdasági kultúrája ez országnak van, ez idegenek alkotása. Román közeposztály és vállalkozás nincsen. Mindazok az érdekek tehát, a melyeknek igényei a vezető hatalom, a kormányzat programját adják, nem a román nép életéből sarjadzóttak és fejlődtek, a mely rettenetes mélységben él és se vagyon, se joga, a minek biztosítására a kormányzat tevékenységét követelné. Minden vagyon és jog a hatalmasoké, a kik az ország holt és élő állományával úgy rendelkeznek, mint magántulajdonnal. Berbe adják vagy háborúba viszik, a szerint, a mint a konjunktúra nagyobb haszonnal biztat. A román népek nem volt hazája. Csak gazdái voltak. Anyira urai, hogy mikor egy napon az asó helyett puskát nyomtak a kezébe, arról se tartották érdemesnek fölvilágosítani: az orosz ellen viszik-e, vagy a magyar ellen? Minek is? Neki igazán mindegy.

Akarta-e a román nép a háborút vagy irtóztott tőle: Ferdinánd király épp oly kevéssé tudta vagy kérdezte, mint Jonel Bratianu. Az oláh katonák nagyon boldogok voltak, mikor Brassóban vígan lophatták a selymet meg a bajszpedrót és Bukarest népe is nagyon boldog volt, mikor Mackensen katonái se le nem kaszabolták, se ki nem fosztották őket. Boldog volt, mikor hatalmas urait futni látta és azok, a kik helyükbe jöttek, megnyugtatták, hogy neki nem kell futnia, békén folytathatja a foglalkozását, és ezentúl a Zeppelinek bombái miatt se kell rettegnie. Más közönsége azokkal, a kik most sápadtan és összetörve futottak el, nem volt, mint hogy békében tapostak rajta és fiait a vágóhídra kergették, mikor háborút csináltak. Mi közönséget érezzenek most a katasztrófájukkal, a mely a világ legajásabb, leglelketlenebb, legkorruptabb és legközépkoribb államrendjének bukása? A román nép jövője bizonytalan, de az a bizonyosság, hogy a múltja meghalt, nagyon érthetővé teszi, ha virágot szórt a bevonuló győztes ellenség útjára.

Szöllösi Zsigmond

A LEGÉNYSÉG BÁRÓ HÖTZENDORFI CONRAD VEZÉRKARI PŐNÖK ELŐTT A KARSZT FENSÍKON. — Balogh Rudolf, a h arcotérré kiküldött munkatársunk felvételei.

1. Bolgár lovasság. — 2. Bolgár ágyús szekér. — 3. Bolgár katonák sátorlábora. — 4. Menzai-osztás a bolgár katonáknak. A MACZEDONIAI FRONTRÓL. — Sártes felvétele.

BRIAND, FRANCZIA MINISZTERELNÖK.

BRIAND ARISZTID.

Bismarck tette a vallomást: Unda fert nec regitur. Őt is vitte magával az áradat, pedig az ő tekintélye szilárdabb földben vert gyökeret, mint más országok akárhány vezéreberé, a ki azt hiszi magáról, hogy ő kormányozza a hullámokat, melyek magukkal sodorták. Saját-szerű látvány: az entente két leghatalmasabb embere, ki a háború örületét hirdeti abban a pillanatban, mikor az ellenségnek megdobban a szíve a harezban álló népekért s a német császár szavai szerint meg akarja szabadtítani a világot szenvedéseitől — ez a két ember a szociálista eszmék kultuszában nőtt nagyra. Lloyd-George és Briand Páfordulása minden időkben iskolai példája lesz annak az igazságnak, melyről Bismarck tett egykor vallomást klasszikus idézetével.

Az ár magával sodorta őket is, mint egykor Robespierret. A nagy forradalomnak ez a véreskezű hőse, a párisi ügyvéd kényes izlésű és gondosan öltözködő fia sem a vérszomjas eszmék hirdetésén kezdte. Nem volt nála ékebb-szavú apostola a halálbüntetés eltörlésének, s három évvel azután, hogy emberszerető gondolatait ragyogó beszédben fejtette ki, a hatalom polezára jutva, senki sem élt oly bőségesen a guillotine eszközével, mint ő. Nem vérszomjúságból tette, hanem mert azt hitte, hogy a köztársasági erény követeli tőle úgy. A közhangulat áradata sodorta odáig. S azt hitte, ő az, ki uralkodik a hullámokon.

Briand Arisztid, az egykori szociálista pártvezér, ha egyébben nem, abban az egyben mindenesetre hasonlít a konvent emberéhez, hogy ő is a halálbüntetés kérdésében jut legelőbb ellenkezésbe önmagával. Mint demokrata és szociálista élesen ellenzi a halálbüntetést épp úgy, mint a háborút. De igazságügyminiszter majd miniszterelnök lesz belőle és kormánya alatt több kivégzést hajtanak végre Franciaországban, mint az évek hosszú során azelőtt. A parlamentben elejti a halálbüntetés megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot, melynek azelőtt ő volt egyik legnagyobb pártolója. Csak az történt, hogy néhány borzalmas gyilkosság közhangulatot keltett Franciaországban a vértelen megtorlás eszméje ellen s ez elég volt arra, hogy más véleményre hangolja az egykori népvézért. Még ennél is kiáltóbban jellemzi e férfi következetlenségét az a mód, a mint utóbb elnyomta az általános sztrájkmozgalmat. Ő, ki elsőnek pattantotta ki valamikor az általános sztrájk gondolatát, a polgári életfelfogás fegyvertárából veszi kölesön eszközeit, mikor a veszedelem valóban jelentkezik s ridegebb, kéréletlenebb módon él e fegyve-

rekkel, mint helyében bárki más. A polgári felháborodás hullámai magukkal ragadták. «Nem fogok visszariadni még a törvénytelenségtől sem a rend fenntartása érdekében» — kiáltotta a parlament ülésén.

Mióta megízlelte a hatalom édességeit, nem lelt többé önmagára. Akkor is, mikor szemben állt a nagy vasutasztrájkjal, nem a békítés eszközeihez folyamodott — pedig azok illettek volna multjához, hanem a kétségbeesett ember bátorságával vette fel vele a harcöt. Mindig a kívülről ható ösztönzés benyomása alatt cselekszik. A kényszerítő közvélemény rabja.

Utoljára a háború rémségei nyitják meg előtte a módot, hogy meglelje régi valóját. A békéltetés, a megegyeztetés gondolatával jöhetett volna éppen ő, az egykori szociálista pártvezér, azokban a tragikus pillanatokban, mikor látta, mint vérzik el népe a reménytelen küzdelemben. De nem azzal a gondolattal jött. A gyűlölettel megrészegült közvéleménnyel vitte magát, annak a rabja lett. Az ár sodorja magával, s ha akarna sem bírma már küzdeni hullámaival. Látja a népek pusztulását, de ő látván, nem lát és csak gyűlölni tud, s ha valaki szemébe mondaná, a mit Bismarck valott be egyszer önmagáról, hogy: Unda fert nec regitur — nem hinné el neki.

A RABSZOLGANÓ.

Elbeszélés. — Irta Szekula Jenő.

Aranyszegélyű felhőket terelgetett a szél a Duna fölött. A rabnő lefutott ide, hogy nézze a zavaros vizet s hallgassa a nádas fölött keringő szélvihar zúgását. Minden helyben elszőkött hazuról, hogy megbámulja a folyót, a mely őt falujára és szülőházára emlékeztette. Két karját, melyeket csillogó gyöngyöcskék fonákák át, sóhajtova tárta a piros hajnali felhők és a sziget busongó fái felé.

— Mint a Pelső, — sóhajtova babonásan. Pelsonak hívták a Balatont, a maga különös és ókori nevével, — a tündéri és mesebeli tavat, melynek partján a napvilágot megpillantotta s a honnan rabszolgaságba huzzódták, miután törzsét valamely rettenetes bűntény miatt kiirtották a rómaiak.

De ennek már sok éve. Csak gyermek volt még: sudár hajadonná serdült azóta a szolgaságban. Zavaros emlékezetéből elmosódtak a képek: apjának arca, ki nagy ezüstszakált viselt s gyönyörű halakat vitt haza, fivéreinek csapata, kiket hosszú viaskodás után római katonák öltek le az erdőszélben. Csak a tündéri nagy tavat nem tudta elfelejteni, a mely könnyeket csalt ki a szeméből, valahányszor csak rá visszagondolt.

— A Pelső! — ismételte újra, a túlparti,

Csók István: Akaratyai part.

A MAGYAR MESTEREK CSOPORTKIÁLLÍTÁSÁBÓL AZ ERNSZT-MUZEUMBAN.

elvező, homokos vidék felé tekintve, a honnan néhány vadkinézésű lovas bukkant elő s bámultak szent tisztelettel a római erődítmények felé.

A rabnő elmerengve mondta.

— Jó, hogy nem tudnak átjönni a Dunán. Kardélre hányónának.

A húsz év előtti háború borzalmaira gondolt, miről meghitt estéken, kivénhedt rabszolgák és szabadosok sokat beszéltek előtte. Mikor Viduár Kvád király katonái keresztül úsztatták a Dunát s Akvinkum város, a templomok és a házak, a tűz és a lángok martaléka lón.

— A gőgös római asszonyok vére vörösrre festette a villák márványlépcsőit, mormogta a rableány.

Megindult a város felé. A felkelő nap arany sugaraiban, tündéri rendben bontakozott ki előtte a kőben Akvinkum hófehér házora. Köröskörül erdőkoszorúta hegyek, szőlős domboldal és virággal borított temetők.

Mint valami magas erőd vált ki fenyegető körvonalaival a hatalmas amfiteátrum. Hol rabszolgákat, foglyokat és halálraítelt latrokat adtak vadállatok terférére.

A nagy piaczon már fölpezsdült az élet; a Macelum csukott árkdjái felől, idáig hangzott a kufárok és gyümölcsárások zsvaja.

— Sietek, mert még megver az asszonyom, — mondotta a rableány és megkettőztette a lépteit.

S hogy ment, a pipacsokkal benőtt vadmezőn, melynek széle a római tábor vizes árkaínál ért véget, — egy római lovagra gondolt, a kit előző héten látott s a ki oly szép volt, hogy láz remegett végig a testén, ha rá visszaemlékezett. Lóháton ment végig az utcán, gőgösen, a hogy gyarmattisztek szokása s egy pillantásra sem méltatta az ámuló rabszolganőt, a ki majdnem térdre omlott az igézetből.

A lovatog Severus Africanusnak hívták. Ezt megtudta a lány, a ki azóta csak róla gondolt, vele álmodott.

— Azt mondják rokona a Caesár nejének, suttogta a lány babonásan.

Nem tudta miről beszél; csak sejtette, hogy valami rendkívül hatalmas asszonyról van szó, a ki majdnem a felhők között trónol s arannyal borított fejét a nap isteni sugarai érik.

— Csak egy éjszakát tölthetnék a szép lovaggal, — mormogta a rableány, — azután szivesen alászállanék az alvilágba.

Erezte hogy lehetetlenség, a miről beszél s arca mélyen elpirult. A szép lovag királyi nők ölelésére vár s nem fog szeretőt fölszedni a szeméből.

— Arra sem vagyok méltó, hogy lába nyomát megcsokoljam, sóhajtova szent lemondással.

Így álmodozott a leány s észre sem vette, hogy illatos esalithoz ér, melynek ölében Afrodite fehér márványszobra szűziesen ragyogott a már

kábítóan sugárzó napfényen. A habokból fölszállott istennőt ábrázolta a kép; fehér habtestéről mintha még mindig harmat permetezett volna alá.

— Milyen szép! — sóhajtova a rabnő, kezét álmodozva tárva ki az istennő felé.

Tudta, hogy a mindenható szerelem szentl őrője előtt áll. Leánypajtásai sokszor kirándultak ide, hogy áldozzanak hajfűrtöt, vagy illatos kalácsot. De ő nem tudta még, hogyan kell imádkozni, mit kell mondani, a mi Afrodite fülének kedves legyen. Csak leborult a hajladozó fűbe s zokogott lélektelenül, az istennő márványalakja előtt.

Különös megkönnyebbülést érzett. Fölpillantott. Afrodite márványalakja biztatóan, jóságosan mosolygott rá.

A rabnő támoogyva botorkált tovább, hirtelen fölsikoltott. Aranyos kendő csillogott a part szélén, hajló iharfia, illatos ágán. Levette hogy megnézzé. Tündéri kendő volt valóban, tiszta aranszálakból fonva, a mi kiváltságos asszonyok hajkét szokta borítani. Talán valami gazdag hetéra vesztette el itt, vagy egy patri-czusnő, talán a legatus felesége, hogy lejött az istennőhöz imádkozni. Ám mindegy. A leány babonás áhitattal emelte föl a kendőt a levegőbe, ajkához érintette, keblén melengette, szeme az örömtől csillogott.

— Afrodite ajándéka, — suttogta mámoros boldogsággal.

Szétnézett. Nem látják-e talán? Hogy elvegyék, visszarabolják tőle. A kendőt ijedt zavarral gyűrte lenből szőtt ruhája alá.

— Csak az asszonyom meg ne találja nálam. Elvenné.

A rableányt Andromakének hívták. Az asszonya nevezte el így, a ki művelt nő volt, görög neveket adott cselédeinek s házat és udvarát az Ilión mesealakjaival népesítette be. Nagy, kövér lomhajárású nő volt, egy czenturionak az özvegye, goromba, de jóságos lelkű.

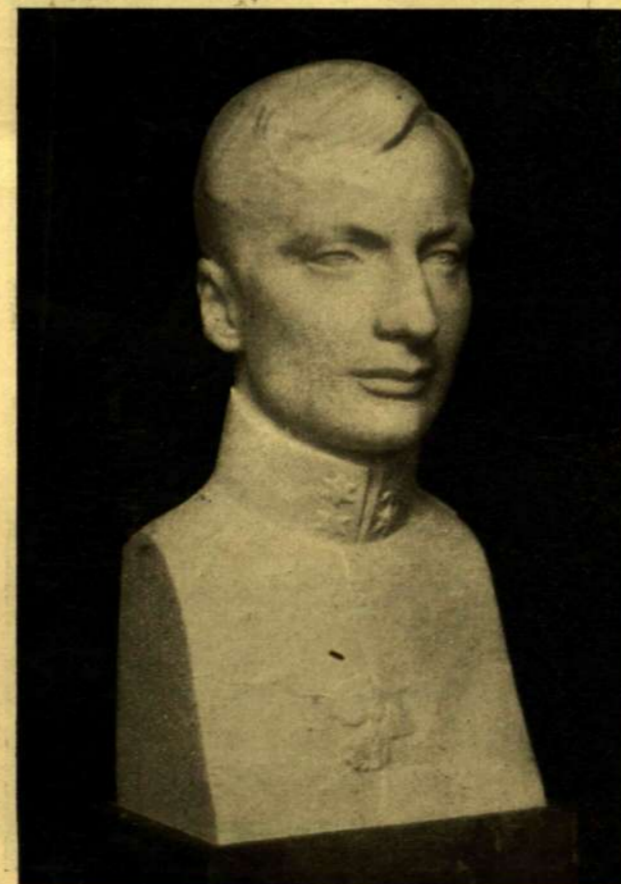
Már ébren volt, mikor a rabnő beosont a perintilumba. Kövér újjával megfenyegette a leányt.

— Már megint hol kódorogtál te bolond Andromaké? Vigyázz! Megvesszözöttek.

A leány összerázkódott tetetett ijedtséggel. Bár tudta, hogy úrnője csak fenyegetőzik. Soha meg nem verette a leányokat. Csak néha megbűnbolta sajátkezűleg. De az nem fájt.

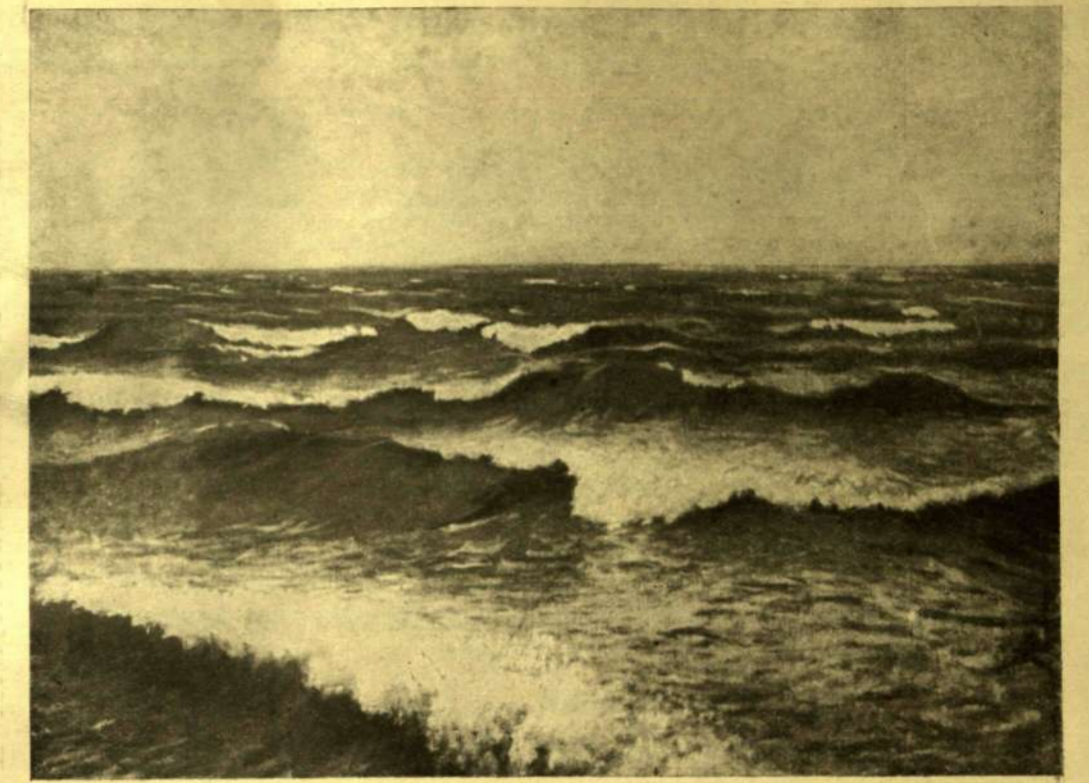
— No jó. Locsold föl az udvart, adta ki az utasítást az orvos özvegye.

Andromaké fölrohant a lépcsőkön, piszkos és fából kopácsolt kubikulumba, a hol szegényes holmiját őrizgette. Talált kincsét elrejtette mélyen a szalma alá.

Kisfaludi-Strobl Zsigmond: József Ferencz főherceg.

A MAGYAR MESTEREK CSOPORTKIÁLLÍTÁSÁBÓL AZ ERNSZT-MUZEUMBAN.

Szinyei Merse Pál: Háborgó Balaton.

— Csak meg ne találják, mormogta viaszfehér arczczal.

Alig várta, hogy ráköszöntsen az alkonyat. Mire mindenki elaludt, kinyitotta hálókamrájának ajtaját. Tündéri fényben ragyogott be a telehold.

Lázasan öltözni kezdett, a mennyei világságnál.

— Talán szeretni fog? — suttogta izgatottan, ha megpillantja a hajamon az isteni hálót.

Tiszta peplont öltött magára; mit előző este, ezüst patakvizben mosott ki. Lábacskájára piros topánt. Az úrnője volt, de neki ajándékozta, mert parányi volt, nem viselhetette. Gyönyörű szőke haját átkötötte az aranyos kendővel. Milyen szép volt. Két kezét összecapta, hogy arczát a tükörben meglátta.

— Csinos vagyok, — akár a tavak tündére — suttogta, — s piros szája mámoros tűzben égett e pillanatban.

Kiállott a folyosóra, a magas udvar fölé, a honnan messzire elláthatott az alvó Akvinkum szunnyadó tüzeire.

— Boldog istennő, — suttogta Andromaké, —

hogy meghallgattad a szegény szolgálóleány kívánságát.

Lefelé ment a lépcsőkön. Óvatosan, hogy a házbelleket és a horkoló szolgákat fel ne költse. Hogy kiért az osciumon a nyílt utcára, lélekszakadva rohant előre.

— Már tudom, hol találok meg a lovatog, — mondá bizakodóan.

A város keleti határán állott egy magányos ház, a lliomokkal szegélyezett országút szélén. Csapszék volt itt, a hová katonák jártak. Görög tánczosnők és fuvalásányok énekszóval mulattatták a vendégeket.

Éjszakánként kiáradt a nyílt kapun a ciztera aranyhuru hangja.

Andromaké támoogyva botorkált előre.

— Ott szokott mulatni a lovag is. Meglesem. Elhaladt az oszlopos fürdőház partja mellett, melynek fehér tőrnacát tündéri fényvel ragyogta be a telehold.

— A szűz Diana teríti szét ezüst sugarait, — suttogta a szolgálóleány bűvös elragadtatással. S elindult az énekesház felé.

ROMÁN FOGLYOK.

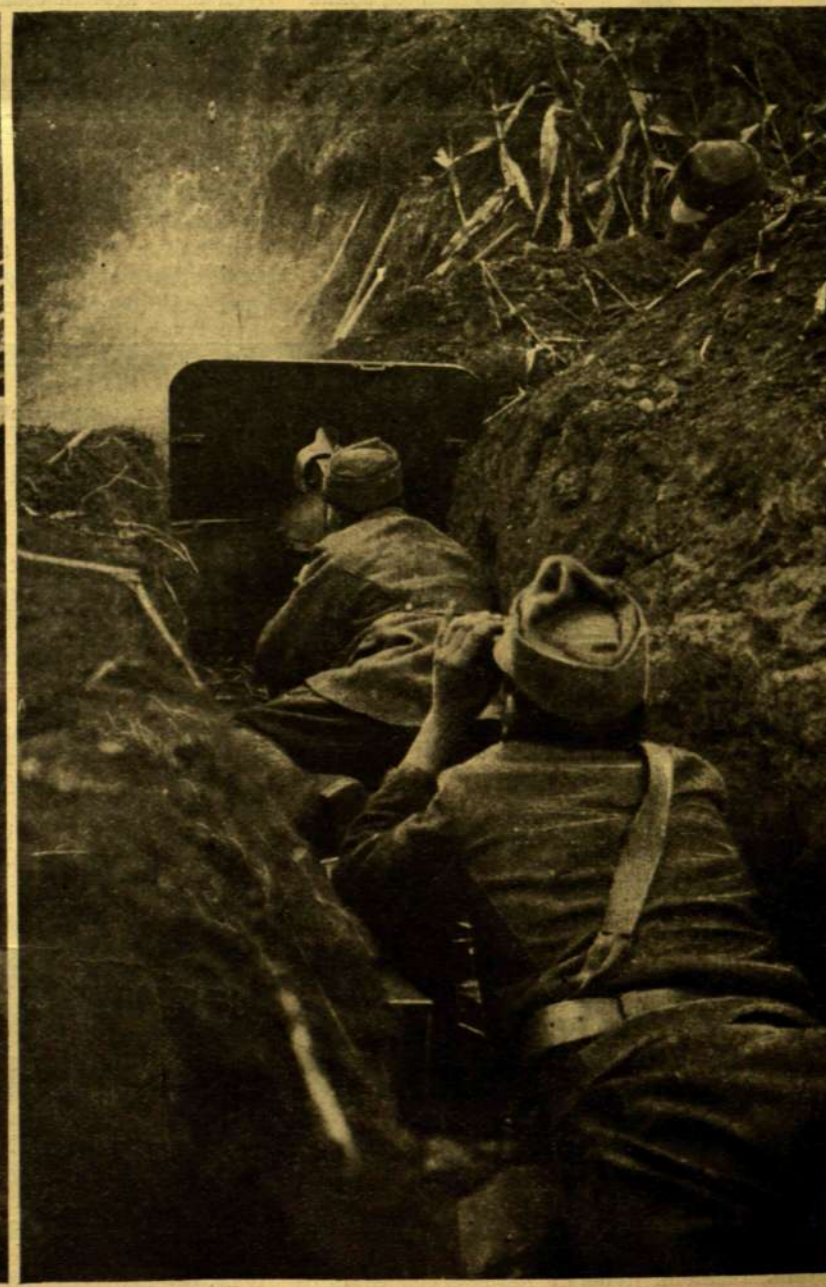
JÓL KIÉPITETT ROMÁN LÖVÉSZÁROK.
A ROMÁN FRONTRÓL. — Voles Rozsó felvétel.

A WOLHYNIAI MOCSARAKBAN.

PIHENŐ GÉPPUSKÁS.

TÜZELŐ GÉPPUSKÁS.

AZ OROSZ FRONTRÓL. — Voles Rozsó felvétel.

BÉKÁSSY FERENCZ.

— Egy a háborúban elesett fiatal költő emlékezete. —

1915 június 25-én Dobronoutznál éjjeli támadásra mentek a magyar huszárok. Az oroszok elleni nagy offenzíva diadalmas idejében volt ez, a mikor az orosz azzal akart könnyíteni Lemberg táján és Lengyelországban megvert hadseregeinek helyzetén, hogy Kelet-Galicziában és Bukovinában erős offenzívát indított ottani csapataink, Pfanzer-Baltin hadserege ellen. A Dobronoutzi huszárok éjjeli támadásáról nem emlékezett meg külön Höfer tábornok jelentése, — a háború egy kis epizódja volt, a milyen ügyszólván minden órában történik valahol. Néhány család életében okozott csak fordulópontot, az ő szívükben mindig gyászszal lesz bekerítve a Dobronoutz név: ott esett el kedvesük, a feledhetetlen, deli szép fiatal huszár.

Ezek közé a gyászoló családok közé tartozik Békássy István vasmegeyi főispán családja, az ő szép, derék fiuk, a 22 éves Ferencz volt az elesett huszárok egyike. Az apa komor fájdalma, az anya szemében a könnyek fátyola, rokonok, ismerősök szomorú emlékezése — a világ napirendre tért fölőtte, tudomásul se vette a kis huszár elesését. Annyian vannak, társai a harcztéri halálban, ki tudná valamennyit külön számon tartani? Mégis, írók szűkebb körében szóba került a Békássy Ferencz neve, egyikük-másikuk révén, a kik véletlenül tudták, hogy az elesett huszár költőnek készült s máris költő volt, igazi tehetség.

A ki ezt legjobban tudta, a ki a fiatal huszárgyerek szellemének fejlődését gyermekkorától figyelte, minden tőle telhető módon támogatta, a ki a maga nemes lelkét, finom műveltségét, előkelő gondolkodásmódját oltotta a fogékony fiú lelkébe, — az anya nem tudott belenyugodni, hogy a minden szép reményre jogosító fiú nyomtalanul, emlékjét nélkül, teljesen elmerüljön a háború vérszapos hullámaiban. Összeszedte Békássy Ferencz ifjú írásait s a nyilvánosság elé vitte. Gyászát szétosztotta ezzel mások, sokak között, hadd érezzék, a kedves fiú halála nagy, komoly veszteség volt, nemcsak a családnak, hanem az irodalomnak is vesztesége. Szép ígért, melyet beváltatlanná tett a muszka fegyver, reményesség, a mely sohasem érlelheti meg többé a teljesülés gyümölcsét.

Három kötetnyi fekszik most már előttünk Békássy Ferencz írásából. Egy kötet vers *Elmerült sziget* címmel s *Gondolatok és fantáziák* címmel két kötet, a melyek egyikében versek vannak, másikában rövidebb-hosszabb el-

BÉKÁSSY FERENCZ.

melkedések, jegyzetek, aforizmatikus ötletek, tervvázlatok, élmények és olvasmányok följegyzései. Akármelyikben lapozgat az olvasó a három közül, mindegyikből azt a benyomást kapja, hogy írójuk nem közönséges talentum és fejedezőben levő, de a maga önálló útjait kereső, elmélyedésre törekvő egyéniség. Olyan intenzív lelki életről tanuszkodnak ezek az írások, a melyeknek olyan rendkívüli szomszúságáról arra, hogy az élet élményeiből és tapasztalataiból megalkossa magának és művészi formába rögzítse örökkévalóvá a világ képét, a milyenre ilyen fiatal korban csak az igazi művészi hivatottság ad példát.

Ez a fiú teljesen lelki életet élt, a fizikai világ tüneményei csak annyiban jutottak életben fontosságra, a mennyiben anyagot, színt és képeket adtak lelke hullámzásainak öntudatosá tételére. Fiatalsága dacára is melyen belemerült a kultúrába, filozófiai eszmélkedéssel igyekezett megállapítani saját viszonyát az élethez és színteréhez, a világhoz, nagy ideálok ébredtek benne, nagy lelki erőfeszítésekkel igyekezett megállapítani majdani élete erkölcsi

egyensúlyát. Egészen szokatlanul tűnik fel ilyen fiatal lélekben ez az erős filozofáló hajlandóság, de az ilyen mélyebb természetnél, mint az övé, ez magától értetődik: még nem lépett bele az életbe, még nem próbálta meg önmagán küzdelmeit, nem állott rendelkezésére az élettapasztalatok nyújtotta anyagnak nagy tömege, — számára a gondolkodás, a tanulmány, a készülődés volt élmény, nem a eszelekedés és szenvedés. A benne rejlő s alkotó teret kereső energiák a gondolatok nyújtotta élményt igyekeztek művészetté alakítani. De filozofálása nem elvont, nem egy tudományos rendszerre való törekvés, hanem szerves életműködés, olyan eleven, művészi természetű átélése a gondolatok és szemlélődések birodalmának, a milyenné lett volna később benne az élet minden élménye. A művész filozofálása ez, kinek tudatában minden érzéki, eleven élményné válik, a mi hozzáér. Egészen művészi természetű az a fogékony, a melylyel a külvilág jelenségeit magába szívta s verseiben költői képeké alakította. S művészi természetű tanulmányozásának módja is, a hogy a világirodalmat olvasta, a hogy feljegyzett benyomásaiban reagált rá. A legtöbb nyíre fiatal embernél nem tudhatni biztosan, ha verseket ír is, csakugyan költő lesz-e, vagy csak keresi esetleg egészen más irányú kifejlődése útjait, — Békássy Ferencz az egészen nyilvánvaló, mert temperamentuma, észjárása, érzése egészen költői természetű. Csak született művészeknek van így berendezve az agyveleje.

Békássy Ferencz törekvésének színvonala is szokatlanul erős értelmiséget és műveltséget árul el. Nyilván nagyon művelt, minden szép dolog iránt érdeklődő környezetben nőtt fel, — már családi hagyományai is erre vallanak úgy apai részről, mint anyja részéről, a ki a kultúrának történetében oly nagy érdemeket szerzett Bezerédy-családból származik. S a család megtett mindent, hogy a tehetséges fiú fejlődését elősegítse. Egyetemi tanulmányaira Cambridgebe küldték, a hol mélyen belemerült az angol kultúra és irodalom tanulmányozásába. Néhány angol írt értekezést tanuszkodik e tanulmányokról s az angol költészetnek verseiben mutatkozó hatásai földolgozásuk módjáról. S a cambridgei egyetem, a hol tanárok és tanuló-társak igaz szeretettel vették körül, neki, az ellenséges hadsereg elesett harcosának is emléket állított abban a kiadványában, a melyet elesett tanuló megörökítésének szentelt.

Schöpflin Aladár.

sokkal gazdagabb férfi, egy Julia szenvedélyes érzeit kívánom vagy várom Öntől. Együtt-élésünk e nélkül is méltóbb, érzületünk előkelőségének megfelelőbb lesz.

A mint tudja, atyja mielőbbi esküvőre vágyik, mivel az orvosok nem hagynak kétségben állapotának komolysága felől, — bármennyire tiltakozik is szeretetünk a legrosszabb eshetőség ellen — s így ismételtén egyesítem az én kérésemet az övével, hogy ne halaszduk a szer-tartást, a mint az úgy látszik az Ön kívánságának megfelelt. Ertem, hogy fiatalasága visszarriad a befejezett tények komolysága elől, de ezzel szemben arra figyelmeztetem, gondolja meg, hogy a Montjoie marquisné neve Önek a szabadság mellett új biztonságot és a társadalomban elismert pozíciót fog nyújtani. Az a szándékom, hogy a feleségemet az esküvő után anyám védelmére fogom bízni. Ő mint úrnő fog Montjoie várába bevonulni s e mellett mégis egy olyan asszony szeretetteljes nevelése és vezetése alá kerül, a ki minden dologban példaképe lehet. A L'Abbaye aux Bois nem látszik alkalmasnak, hogy tovább is hajléka legyen; azt kívánom, hogy a jövőben megszilárdult jellemmel lépjen Páris elé.

Szabad remélnem, hogy a megfontolás nyugalma hajlandóbbá teszi kéréseim iránt? A komornyikom holnap el fog menni válaszáért. Öröme a gyémánt-collierben, a melyet batorkodtam mint első kis ajándékomat elküldeni, oly kedves ajándék volt nekem, hogy ma ismétlődésének reményében merészkedem Önek ezt a gyöngyosort lábai elé tenni. Vajha nemcsak annak volna jele, hogy Ön összeköti magát

velem, hanem azt a bizalmat is sugallná Önek, hogy a házasság kötelékei sohasem fogják erősebben nyomni, mint ez a lánc.

A FROBERGI VÁR ÚRNŐJE.

Montjoie marquis Delphinehez.

Páris, 1773 július.

Édes Delphinem. Rövid levele, melyet mint anyám hosszabb írásának mellékletét kaptam meg, nagyon örvendetes volt rám nézve, hiszen az derül ki belőle, hogy Ön elhatározta, hogy lassankint felhagy a velem szemben tanúsított aggodalmas féltékenységével.

Nem szükséges még egyszer biztosítanom arról, hogy én azt sem minden tartozó kímélet-től vezetett magaviselettel nem érdemltem meg, sem várnai nem volt okom, miután Ön mint vidám, sőt szinte nagyon is pajkos fiatal hölgy volt előttem ismeretes. Gyakori komor hangulatait, azt a szokását, hogy órákra bezárkózik lakosztályaiba, a mi által állása méltóságát megengedhetetlen módon veszélyezteti a cselédséggel szemben, mivel mindenféle gyánításokra és pletykákra ad alkalmat, mind-egyikre igyekeztem láthatlanná tenni, mivel tisztelt atyja utáni gyászában láttam mind ennek okát. Montjoie marquisné, házam úrnője azonban nem szabad, hogy huzamos időre oda-adja magát ilyen gyermekleányoknak való érzéseknek. Azt kívánom, legyen gondja rá, hogy magatartásában több önuralmat tanúsítson.

Egy megjegyzés anyám levelében arra kész-tet, hogy ennek a kívánságomnak különös nyomatékok adjak. Szó szerint ezt írja: „Jó menyem

ügylászik nagyon jól érzi magát Monsieur Gaillard társaságában. Ebből azt kell következtetnem, hogy Ön elfelejtette, a mit Gaillardnak házukban elfoglalt helyzetéről mondtam. Elhunyt bátyám, a kinek gondja ez illegitim fia miatt annál nagyobb volt, mert szerencsétlen testi állapota mindenki előtt sajnálatra-méltóvá tette, végrendeletében azt a kívánságát nyilvánította, hogy én jó nevelést és állandó hajlékot engedélyezzek neki Frobergben. Természetesen az nem jutott az eszébe, hogy bármimemű a családhoz-tartozást kívánjon Gaillard részére; anyám és én mindig igyekeztünk fenntartani a resp kiús élesen megvont határait, a mi gyakran nem is volt könnyű dolog. Gaillardból így eléggé használható udvarmester lett, tehát semmi más, mint első a cselédek között.

Most úgy látszik, a maga érdekében próbálja kihasználni feleségem tapasztalatlan fiatalaságát s én a legnagyobb hidegséget és tartózkodást vagyok kénytelen Önek kötelességévé tenni vele szemben. A gyászév letelte után nem lesz hiánya szórazokásban; addig arra kellene felhasználnia idejét, hogy olyan tökéletes hölgynek vezetése alatt, mint az anyám, hozzá hasonló személyiséggé képezze magát.

Hogy lássa, mennyire igyekszem Ön iránti gondoskodásomban Önek örömet is szerezni, a mely egyuttal a legkellesebb módon fogja foglalkoztatni, közlöm azt az elhatározásomat, hogy parkunknak azon a helyén, a hova Ön kerti pavillont kíván, nagyobb, modern stílusú épületet emelteték. Igaza volt: a régi vár vastag falaival és kicsiny ablakaival már nem felel meg ízlésünknek és ha merő képzlődés is, ha Ön azt állítja, hogy fél benne, mégis egy a Trianon stílusában épült palota alkalmasabb keret volna az Ön számára.

Szabad óráimat arra használtam, hogy megtekintsem a legújabb és leghíresebb párisi magán-hóteleket. Leginkább a Guimard kis-asszony, a tánczosnő palotája tetszett meg nekem, a melyet máskülömben nem kerestem volna fel, ha nem kellett volna igénybevennem közbenjárását Marelli abbnék ügyében Monsieur de Jarubénél, a kitől ő mindent ki tud eszközölni. Ő rendkívül szeretetreméltó volt és megmutatta épen most befejezett palotájának minden részletét. Valóságos bijou és minden utolsó székig, minden tárgyig válogatott izlésű. A legkínőbb művészek működtek benne közre, s kulturánk magas színvonala bizonyosságának tekintem, hogy tehetségüket ily módon a mindennapi élet szolgálatába állítják. Guimard kisasszony tanácsára megbeszéltem a dolgot Bellisard és Ledoux építészekkel; majd ők velem együtt el fognak jönni Frobergbe, hogy a helyszínén csinálják meg terveiket.

Hazatérésem azonban némileg halasztódik. A Morangis-féle por kimenetelét, a mely itt mindenkét foglalkoztat és a közvéleményt abba a két táborba osztja, a melyek ugyan mindig megvannak, de sajnos gyakran nagyon is elmosódnak; az udvar és nemesség tábora az

BRAILA KIKÖTŐJE.

egyik, a bourgeois és a parvenük a másik oldalon, — ezt még meg akarom várnai. Nemesak azért, mert a marquis barátom, hanem azért is, mert az úgy tipikusnak látszik viszonyainkra nézve. A kalmárok társasága, a mely egy a leg-régibb nemességből való gavallért beestelen cselekvényekkel vádol, az írók és úgynevezett filozófusok csapata, a mely ezeknek a vadászoknak kopó-falkául szolgál, Páris csöcseléke, a mely kárörömmel nézi, készen arra, hogy elsőül vesse magát a vízra, ha le van terítve.

Ilyen állapotok közepette kétszeresen visszás nézni, hogy nemesak arisztokraták fraternizálnak polgári felkapaszkodottakkal, hanem sajnos, maga az udvar is előljár a jó példával. Tradíciókat követnek a hajóból, mikor arról van szó, hogy helyet kell csinálni valamiféle homályos származású fiúknak, a nagy király jó bevált etikettjét áttörik, ha valami külföldi nő, a ki pénzén valami szegény marquist vett magának, udvarképességre tart igényt. S e mellett attól is kell tartanom, hogy a fiatal udvar, a melybe oly nagy reményeimet vettem, kevés változást fog hozni ebben az irányban. A dauphine csakis mulatsága szempontjából válogatja meg társaságát s a férje mindenféle polgári passzióknak hódol, a melyek ugyan arra engednek következtetni, hogy a jövőendő király néhány millióval kevesebbet fog elhasználni, de egyuttal arra is, hogy a királyság reprezentatív fénye még jobban el fog halványodni. És ez a fény, a mely úgy kellene hogy körülvegye, mint a szentséget az aranyos,

ékkövekkel kirakott tartó, szükséges arra, hogy a népet, mintegy a templom hajójában tiszteltteljes távolságban tartsa az oltártól, melyen az uralkodó trónol. Mennél jobban észreveszi a csöcselék, hogy azok is emberek odafönn, annál inkább igyekszik úgy bánni velük, mint hozzá hasonlókkal.

Bocsásson meg, drágám, hogy végül is olyan gondolatokkal untatom, a melyek nem annyira az Ön gyermeki kedélyének, mint inkább anyám érett megértésének vannak szánva: taníttassa ki magát általa a továbbiakról.

Gróf Chevreuse Guy Delphinehez.

1773 július 20-án.

Hasztalan keresek, gyönyörű szép marquisné asszonyom, Claris:hez intézett levelében bármilyen halvány jelet, a melyet réám való emlékezésnek magyarázhatnék. Igazán annyira teljesen kö-zömbös vagyok Önek? Vagy egykori gouvemantejének szelleme ott volt a vállánál, mikor a levelet írta, melynek méltóságteljes szárazsága miatt a l'Abbaye aux Bois-beli bájos kolostori növendék szégyelte volna magát? Ellenállottam volna az önző vágyának, hogy lábai elé vessem magamat, de a lovagi kötelesség elől, hogy szívem hölgyét régi várak gonosz szellemeinek befolyása alól megmentssem, nem vonhatom ki magamat. Csak az Ön kifejezett tilalma fog attól visszatartani, hogy növéremet el ne kísérjem az útra Önhöz, a melyet ő semmi esetre sem tehet meg védelmem nélkül. Biztos lehet benne: az első mosolyval, a melyet piros ajkán elővarázsolok, vissza fog térni emlékezése réám, leghívebb bámulójára. S önek mosolyognia kell s mosolyogni is fog, ha a párisi levegő egy lehellete megsimogatja rózsás arcát.

Remeg a könnyelműségtől, izgalomtól, szenvedélytől! Olyan, mint a kiömlött pezsgő, s a ki állandóan beszívja, mindig mámoros. Vannak szalonok, melyek annyira el vannak vele telve, hogy az embernek gyorsabban lüktet a pulzusa, a mint átlépi küszöbüket. Szabad karomat nyújtanom egy kis promenadera kettesben, a melynek célja é szalonok egyik legelragadóbbika?

Sötét buxus-bokrok során keresztül haladunk a csöndes víztükörhöz, a melyben kőmfák dús testeifürödnék. Egy kis kastély, nem: egy álom aranyban és fehérben, emelkedik mögöttem. Karesű oszlopok hordozzák az előcsarnok csillagos mennyezetét; újjongó Bacc-hánsnők forgatják a Thyrsos-pálcát az ajtók felett a frizen. A terem falai, melybe lépünk, fehér márványból vannak, arany pilaszterek szaktják meg őket s a magas tükrök előtt a helyiség nyolcz sarkában malachi-talpatokon fályavivő nők életnagyságú bronzalakjai állanak. Sugárzó világosság árad belőlük és egyesül a kristály-csillárok gyertyafényével. A mennyezetre Oronois rávarázsolta az egész Olimpust, de a gráciákat és műszakat, sőt magát Vénuszt.

BRAILA FŐTERE.

SARRAIL TÁBOROK SÁNDOR SZERB TRÓNÖRÖKÖSSÉL SZALONIKÁBAN. — Arheim fényképe.

is túlságára a balandó nők szépsége. A galériáról fiúk kórusa éneklő — Adonis és Ganymed nem lehetnek bájosabbak — Grétry legedesebb dalait, körül mélyen dekolletált, legyezőjüket forgató nők támaszkodnak az aranyozott balusztrádkhoz s alul a kerek, csipkével és virággal, nehéz ezüsttel és rózsákkal behintett porcellánal díszített asztal körül a grófnők, marquisok, hercegek és hercegnők illusztris társasága csoportosul. A szemük, a gyémántjaik, az arczuk, selyem ruháik és aranyos parüzeik vetekednek egymással fény dolgában és a duzzadó keblek megszegeyentik a gyöngéden rajtuk pihenő gyöngyök csillogó féhérségét. A szépség és gazdagság e chaotikus gazdagságával szemben a szemek fáradtan le kellene hűnyódnia, ha nem folynának össze egyetlen jelenségben, mint gyújtópontban. Az asztal közepén trónol ó, maga Vénusz, a kit egy jóságos hullám az ismeretlen mélységből a földi partra vetett.

Merjem-e az Őn szűzi füle előtt a nevet megnevezni, a melyet Franciaországban való újjászületésre fölvetett? Dubarry grófnő.

Őn megijed! Szabad-e ezt tennie, mint loyális francia nőnek? Hát nem tudja, hogy a királya magához emelte őt, hogy a kancellár, hogy a pénzügyminiszter, hogy az ország első hölgyei udvartartásához tartoznak? S nem tartozik-e neki Őn is hálaául, a miért Choiseult, a filozófusok és szabadgondolkodók miniszterét megbuktatta és az egyház vezélyeztetett befolyását újra megszilárdította?

Őn mosolyog — végre! A magas politika páthosza oly rosszul áll Chevreuse Guynak, mint Őnnek az elszázi várúrnó kecses méltósága. Én ép oly kevéssé kérdezem a grófnő érdemeit és bűneit, mint a hogy a király sem kérdezte istennőjének származását. Létének elegendő indoklása, hogy mulat'at bennünket. Úgy látszik, időről-időre szükségünk van friss forrásra a nép mélyeiből, hogy mi szegények, ősidőtől fogva ugyanabban a talajban gyökerezők ki ne száradjunk.

Tehát ne ellenkezzék tovább, bájos marquisnő! Ott a kerek szalomban, melynek tükrös falai Fragonard szerelmi jeleneteit, melyeket ecsetje a boltos mennyezetre festett, százaszorosán visszaverik, Courtille, a népies táncosnő per-dül groteszk külvárosi tánczaiban s nemsokára hercegnők lábacskaí fogják vele versenyt topogni a Fricasét. Ez már nem újjhegyeket nyújtó és tiszteletteljesen hajlongó menüett, ez már mohóskodás és fogdosás, ringás és simulás tele forró gyönyörrel.

Őn elpirul? Jőjön tovább, bájos Delphine, a vázákkal, madarakkal és sárkányokkal tele chinai galérián át a színház-terembe. Szinpada előtt olykor a párisi nők is szégyenkezve legyezőjük mögé rejtik arczukat. Most tudnillik nem Racinet és Molièret játszik többet s nem a királyi színházak színészeit hívják el. Collé Borban az igazság című darabja hirtelen eszünkbe juttatja, hogy daczolja minden etiket-

tel, még tudunk szívünkblől kacagni és Lovriné, az utcaiz énekes kupléival elérí nálunk azt, hogy önmagunkat gúnyoljuk ki, mialatt Audinot, a Crapule istene gonosztevő-románcaival a rémület borzadását kergeti hátunkba — olyan érzés ez, a melyet eddig nem ismertünk.

Őn sebesebben lélezkzik, belém kapaszkodik. Most Őn követel többet — még többet. De mennünk kell. Annak a nehéz bronzajtónak a kulcsa — legalább e pillanatban — csak a királynál van!

S most este lett és a conveciennesi tündérbirodalom elsüllyed az éjszaka sötétségében.

Hogy gondolkodik most «Froberg jótékony magányáról», az előkelő, jámbor anya legjobb társaságáról? A fekete domino nem jól áll Őnnek, marquisnő asszonyom!

Szeretném a lelkét is napfény színbe öltöztetve látni. Ezért nehéz nekem teljesíteni egyetlen kívánságát, a melyet nővérem előtt nyilvánított, új regények irányában. Mai írónk nem egyebek, mint rongyszedők; a nyomorúság és szenvedés sarában turkálnak, ha megtalálják a mult egy rongyát, az is fekete és szakadt. A világ minden fájdalmát bele akarják gyömöszölni egy elbeszélés keretébe. Azt képzelik, mely elmjűeknek tűnnek fel, pedig csak unalmasok, gyöngék és idegesek. Hosszú arczot vág-nak, lesütik a szemüket és lehúzzák a szájuk szögletét s akkor azt hiszik, hasonlóak a filozófusokhoz és az angolokhoz, a kiknek ma csaknem nagyobb a becsületük, mint nekik.

Mire Frobergbe jutok, majd talál valamit, a mi francia, tehát vidám, de mivel szép asszonyok csak akkor szeretik a könyveket, mikor imádók híjával vannak, így tehát bizonyára fel fog menteni a megbízás alól.

A SZINES ANGOLOK. (Kanadai indi uok az angol hadseregben).

Bocsássa meg e levél hosszúságát. Olyan édes dolog legalább gondolatban a közelében lenni, az ember kísértetbe jön, hogy a válást a mennyire lehet, elodázza.

Gróf Chevreuse Guy Delphinehez.

1773 július 26.

Rózsaszínű levélkéje, legszebb marquisnő, az elragadtatás mámorába ejtett. Nővérem szabónőjének se nappal, sem éjjel nem fognak békét hagyni, hogy siettesse a falusi tolettek elkészítését s Frobergbe érkezésünk oly hamar, a mint lehet, megtörténhessék. Mióta tudom, hogy Őn «örömmel» vár minket, (miért, oh miért beszél mindig «mi rólunk» s egyetlen szerem rólam magamról?) — azóta nincs nyugtom. A bőröndjeim be vannak csomagolva; a legszebb szerelmi történetek, melyeket találhattam, — mert ki tudna az Őn jelenlétében má-t olvasni? — a legújabb chansonok, a legelmébb kuplék már jól el vannak helyezve az utazó kocsiiban; a leggyorsabb lovakat kerestem ki. De még ha repülni tudnánk is, a vágyam mindig messze előttük járna.

Még egy kérés, a melyre más kedvéért mérszkelem, mivel ő félnébb, sem hogy ki merné mondani: tudja, hogy chevalier de Motteville udvarol neki és nővérem szívét annyira megnyerte hűséges hódolata, hogy azt állítja, meg kell halnia, ha anyám ellenállását nem lehet legyőzni. Megténne-e Clarissenek azt a baráti szolgálatot, hogy velünk egyidejűleg meghívja a chevalier Frobergbe s ezzel megszerezze neki egy találkozás lehetőségét, a melyre szíve viharosan vágyik? Nem kell attól tartania, hogy de Motteville úr terhére lesz; ő még a szerelem istennőjére se vetne ügyet, ha a szerelme állna mellette.

Legyen rá elkészülve, legszebb marquisnő, hogy vendégei nyomon fogják követni e sorokat.

(Folytatása következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A beszéd művészete. Hegedűs Gyula, a színész, nemesek a legkiválóbb magyar színművészek egyike-sikerben körülbelül az első is, harem egyike a legjobb beszélőknek is a maiak közt: ajkán tisztán, természetesen, a magyar nyelv ritmusának megfelelő tagolással árad a szó, csupán csak a beszéd módjával érzékeltetni tudja a legerősebb érzéseket s a legfinomabb árnyalatokat s a mit, sajnós, mai színészeinknek csak egy részéről mondhatunk el, beszéde kiválóan értelmes — bármi halkán beszél, jobban megérteni, mint nem egy más színész hangos szavalását. A magyar szinpad beszéd új stílusát, a mely ellentétben a régnek szavaló hangjával a rendes társalgás tónusából indul ki s ezt emeli az érzés és szenvedély minden modulációját kísérni tudó művészi magaslatra, a férfiak közül Hegedűs valószínűleg meg legjobban. Mindenkit érdekelhet tehát az a könyv, melyet a kiváló művész A beszéd művészete címmel adott ki, akár mint a saját művészetéről való vallomást, akár mint minden művelt ember számára való jótanácsok gyűjteményét tekintjük. S a ki elolvassa, sok a nem-színész számára is nagyon érdekes és figyelemre méltó dolgot talál benne.

Mindnyájan aláírhatjuk, a mit a művész kritikául mond az általános értejtét hanyag és értelmetlen beszédmódról, a tiszta, helyes beszédnek fontosságáról és szépségéről, annak szükségességéről, hogy az iskolának nagyobb gondot kellene fordítani a helyes beszéd tanítására, mindenféle közpályán forgó embereknek a beszéd művészetének elsajátítására s mindenki, de különösen fiatal emberek sokat tanulhatnak részletes tanácsaiból, melyeket a magyar nyelv hangjainak tiszta és helyes kiejtésére ad. Kiválóan érdekesek azok a fejtegetései, a melyek a beszéd értelmességének a hangsúly és a hang beosztása segítségével való fokozására szólnak. Gyakorlatilag is bemutatja az író a maga tanácsainak alkalmazását a magyar szónoklat és költészet néhány nevezetes példáján. A könyvet Singer és Wolfner adta ki.

A holt küszöb dalol. Vidor Marcell egy füzet verset adott ki e címmel, a nagy világség idejéből. Csupa háborús levegős vers, — sok más háborús verskötet közül, a melyek szerzői barátságos szobájuk kényelméből éneklék a háborút, az emeli ki rokonszenvesen, hogy szerzője csak ugyan átélte a háborút, mint katona s közvetlen élményeit dalolja. S ez az átértétség néha erőteljes, friss és igaznak ható szavakat ad ajkára. Egyszerűen, őszintén mondja el a fronton szenvedő katona hangulatait, bánatait, keserű elszánt-sággal, — érdekes, hogy mint a legtöbb háborús versíró, mintegy leszáll a magyar baka állás-pontjára, — az ő lelki világába helyezi magát s azt igyekszik verseiben tükrözni. Mária úgylátszik, megkonstruálódik régi kurucos hangokból, ismert népi motívumokból, a háború adta új helyzetekből és hangulatokból a magyar baka típusának egy új irodalmi képe, — csak attól kell tartanunk, ez a kép túlságosan konvencionálisan és irodalom-szerűen fog megstilizálódni s e fognak homályosodni benne a valóság élet-elemei. Egy igazi nagy költőnek kellene írni, a ki ezt a képet a maga egész életteljesseggel alakítsa meg, lehátsa róla a beállítás és ábrázolás mindinkább klisé-szerűté váló modorosságait. Mi legalább úgy képzeljük, a bakává alakult magyar kőnépből ember életének és valójának képe sokkal változatosabb, elevebb s gyökeresebben originális, nem annyira népszim-mű jellegű, mint a hogy eddigi háborús irodalmunk beállította; az édeskés szentimentalizmus helyett több benne az igaz magyar nekibúulás, vitészségében több a fatalisztikus mindenre elszánt-ság s egész lényében mélyebb és gyökeresebb pszichológiai motívumokból fakad a való kép. Vidor Marcell könyvét a Franklin-Társulat adta ki.

Háborús könyvek. Pücsi Lajos, mint egy budapesti napilap tudósítója járta be Erdélyt a meg-rohanás előtt, a nagy menekülés közben s a fel-szabadítások, tapasztalatairól és megfigyeléseiről az érdekes cikkek egész sorát írta, a melyeket most A megrohant és felszabadított Erdély című könyvben is összegyűjtött. Úgy találjuk, ez a leg-érdekesebb háborús könyvek egyike, nemesek tárgy-alán fogva, a mely minket mindennél jobban érdekel, hanem azért is, mert igen jó szemű meg-figyelőt és erős tollú íróval találunk, a ki irodalmi szempontból is figyelemre érdemel. Az igaz magyar átértéssel rajzolja az Erdélyből menekülő székely-ség szenvedéseit, teljes közösséget érez velük s ez színei elbeszéléseit, a melyekben fájdalom, el-keseredés, mély megdöbbenés s a felszabaduláskor az újjongás hangjai váltakoznak, de róla való mértéktartással inkább a képek hangulataiban, mint a szavakban nyilvánulva. Stíljében is van magyar zamatú erő s a mint az átélte dolgokat írásaiban megkonstruálja és előadja, tülemkedik a tudósítást író újságíró színvonalán s figyelemre méltó novellista-tehetségnek adja jeleit. Könyvét az Athenaeum adta ki; ára 4 korona. — Szabó István, a ki mint tényleges katona küzdött előbb a Kárpátokban, újabban az olasz fronton, Doberdó címmel adta ki újabb emlékeit. A szerzőnek előbbi, Kárpáti hó című könyve is figyelemre keltett, ez a mostani pedig olyan élenk és megrendítően ér-dekes fogalmat ad a magyar katona szenvedéseiről és hősiességéről s az olasz határ kietlen hegyvidékén folyó harcok sajtáságát, csaknem groteszk-nak mondható karakteréről, a melyet haditudósít-ásokból csak ritkán kapunk. A könyvet Benkő Gyula könyvkereskedése adta ki. Ára 4 korona.

A Jó Pajtás. Benedek Elek képes gyermeklapja január 28-iki számába verset írt Feleki Sándor, elbeszélést Benedek Elek, Szemere György folytatja A kis káplár című regényét, Endrődi Béla szép képet rajzolt s verset írt hozzá. Pál Jób a budapesti diákok czépez-műhelyéről ír (képekkel). Falu Tamás mesét mond, Harangy Jenő művészi rajzot közöl, Benedek Elek folytatja regényét Rókné komámasszonyról. Tarka mese, sok szép kép, a kis krónika rovat, a rejtvények, szerkesztői izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 ko-rona, egyes szám ára 24 fillér. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal, IV. ker. Egyetem-utca 4.

A HÁBORÚ NAPJAI.

Január 18. Dobrudzában az orosz tüzéség lőtte Tulceát és Isaccét. A Putna- és Susita-völgy kö-zött csapatunk kisebb sikeres vállalkozása. Az o-jtozi úttól délre erős orosz támadások összeomlot-tak tüzünkben. A nyugati harcztéren Loosnál az angolok egy robbantására rövid harc következett; a németek gyorsan visszavertették az ellenséget. Serre mellett a németek kiirtették előállításait; melyeket aztán az ellenség erős tűz alatt tartott. Az olasz harcztéren a Karszt-fensíkon és a Wip-pach-völgyben erős tüzéségi tűz.

Január 19. A Susita- és a Casinu-völgyben heves orosz támadások meghiusultak tüzésünkben. A nyugati harcztéren járőr tevékenység. Az olasz harcztéren a Karszt-harcvonal északi részén sikeres vállalkozásaink.

Január 20. Nanesti helységet Namontasától ke-letre németek rohammal elfoglalták. A Susita-völgy-től északra az oroszok és románok elő rohamra meg-hiusult. A nyugati harcztéren járőr és felderítő vállalkozások.

Január 21. A nanestii hidót egészen elfoglaltuk. A mestikanesi-szakaszban tüzéséggel előkészített orosz támadások meghiusultak. Maramrossziget-nél egy repülőnk leszállásra kényszerített egy orosz repülőgépet.

Január 22. Az Odobesti hegységben ellenséges felderítő csapatok visszavertünk. A nyugati harcztéren a németek kézigránt-harczban visszavertek egy gyenge angol támadást.

Január 23. A bolgárok Tulceánál elérték a Szent-György-ág északi partját. A Putna alsó folyásánál orosz előretöréseket vertünk vissza. A Casinu-völgy-től délre ellenséges csapatok hasztalanul tapog-nóztak előre. A nyugati harcztéren Armentierestől északra a németekre kedvező felderítő harcok. Fromeltestől északnyugatra a németek visszaver-tek állásuk ellen előrenyomuló angol csapatokat. Az olasz harcztéren Görz közelében portyázó kü-lönményeink elfoglaltak egy ellenséges árkot.

Január 24. A Szent György-ág északi partját kiirtettük. A nyugati harcztéren a harzi tevé-kenység majdnem mindenütt tiszta, fagyos időjár-ás mellett a legtöbb arcvonalszakaszon mérsékelt határok között maradt. A repülők sokoldalú fel-adataikra kihasználták a kedvező megfigyelési vi-szonyokat. Az ellenség számos légi harcban és védőtüzelésünk folytán hat repülőgépet veszített. A többi harcztéren nincs esemény.

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
természetes
égyvényes
SAVANYVÍZ.

Új szépirodalom

DRASCHE-LÁZÁR ALFRÉD.

TÜZPRÓBA

Regény. Ára 5 korona.

KAFFKA MARGIT.

ÁLLOMÁSOK

Regény. Ára 6 korona.

LACZKÓ GÉZA.

NOÉMI FIA

Regény. Ára 5 korona.

MOLNÁR FERENC.

Kis Hármaskönyv

Elbeszélések. Új kiadás. Három-kis kötet tokban. Ára 6 korona.

TORMAY CÉCILE.

Emberek a kövek között

Regény. Második kiadás. Ára 4 korona.

A Franklin-Társulat kiadásai.

Megrendelhetők:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Vadászat

200 drb hatos vagy nyolczas ső-réttel töltött teljesen kész töltényt (Cal. 16.) adok tiszteletjéjében annak, aki nekem a jövő időnyre egy jó apróvad vadászterület ajánl, nem nagyon messze a fő-városától és vasúttal közlekedő. Szíves ajánlatok a NIMROD kiadóhivatalához, Bpest, IV., Egyetem-utca 4. intézendők.

Használhatatlan
FOGSOROKAT

film és ezüsttármelékkeket, higányt, ezüst-papírulladékokat, zálogcédulákat veszek:

Gross Antal, Budapest, VIII., József-körut 23.

A KULTURA ÉS TUDOMÁNY
legújabb kötete:

BEVEZETÉS A FILOZÓFIÁBA

írta

Dr. JERUSALEM VILMOS

A harmadik német kiadás után fordította

SCHÖPFLIN ALADÁR

Tartalma:

I. A filozófia jelentősége és állása.	IV. Metafizika vagy ontológia.
II. A propaedeutikus (elő-készítő) diszciplínák.	V. Az esztétika útjai és céljai.
III. Ismeretkritika és ismeret-elemzés.	VI. Etika és szociológia.

Ára kötve 2 kor. 40 fillér.

A Franklin-Társulat kiadásai

Kapható minden könyvkereskedésben.

Margit-Crème

a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatás szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal feszesebb és ki-váló hatás már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mi-vel a Margit-crème utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel ellátott dobozt elfogni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget. A Margit-crème ártalmatlan, szírtalan vegytiszta készítmény, amely a külföldön nagy feltűnést keltett. Ára 1 kor. 50 fill.

Margit-csappan 2— kor. Margit-powder 150 kor.
Kapható minden gyógyszertárban, illatszert- és drogg-üzletben.

Gyártja Földes Kelemen laboratóriuma Arado n.
Kapható minden gyógyszertárban, illatszert- és drogg-üzletben.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Csáka Károly, nyug. gimnáziumi igazgató, 75 éves korában, Vácott. — Lovag Klement József, okleveles mérnök, bányavezérgazgató, 72 éves korában, Budapesten. — Krausz Adolf, ügyvéd, 69 éves korában, Budapesten. — Lénárt József, a mogyorói ref. egyházközség nyug. lelkipásztora, a görögnyelvi ref. egyházmegye tb. esperese stb. 67 éves korában, Kolozsváron. — Szabó Antal, egri érseki papnevelőintézeti uradalmi tisztartó, 65 éves korában, Bélaapátfalván. — Szolnoky László, a székesfőváros III. kerületének városbírája, 48 éves korában, Budapesten. — Kolosi és cseleji Cseley Lajos, 62 éves korában, Cselejen. — Kulter Iván, miniszteri titkár, a legfőbb állami számvevőség titkára, 47 éves korában, Budapesten. — Greisz Károly, a 19-ik honvédegyalgezered őrnagya, 47 éves korában, Pécsen. — Málk Loránd, Sepsiszentgyörgy város alpolgármestere, 40 éves korában. — Özv. Szmekál Józsefné, szül. dálnoki Gál Teréz, 88 éves korában, Budapesten. — Özv. Kovács Sándorné, szül. Gönczy Klára, 80 éves korában, Szabadszálláson. — Özv. Trenkó Mihályné, szül. Jahoda Irma, 58 éves korában, Sárosberetón. — Özv. Agostich Antalné, szül. Molnár Irén, 52 éves korában, Szombathelyen. — Ludányi Bay Katica, 27 éves korában, Észkéroson

EGYVELEG.

*Fübből papiros. Az amerikai földművelési kormány most kísérleteket végeztet, hogy lehet-e fübből papiros készíteni. Állítólag már állítottak is elő alkalmas újságpapírost egy fűfajtából, amely a Csendes tengerpart-vidéken és Mexico nyugati részén nő.

Hölgyeink törekvéseknek oda is kel one irányulnia, hogy szépen ápolt hajuk legyen s ezt meg is tarthassák, mert ammi sem torzít jobban, mint a csunya hajviselet Sok nő a legjobb igyekezettel sem képes frizuráját állandósítani, kiváltképpen ha a haja tern észetől fogva zsiros. Ezen a helyzeten egy már évek hosszu sora óta kiválóan bizonyult készítményvel segíthetünk, amely a nőödrázkóknál, illatszerárakban és drogeriárakban állandóan kapható. Ezen szer a Pallabona, amelyből csekély mennyiség szárazon a hajra hintendő és onnét újból lekötelve meg-szabadítja a haját és fejbőrt a felesleges zsirtól és egyidejűleg eltávolítja az ott lévő port. A Pallabona-kezelés után a haj laza és könnyű lesz és annak szép, illatos és tartós hajviseletet kölcsönöz.

PALLABONA utólrheletlen szíraz hajszirtalanító szer a haját száraz uton okszerűen szirtalanítja, lazává és könnyen fésülhetővé teszi, meyakadályozza a frizura felbomlását, kellemes illatot kölcsönöz, tisztítja a fejbőrt, törv. védve. Legjobban ajánlva. 1 doboz ára K 1.-, 1.80, 3.-. Kapható nő-fodrászoknál, illatszerárakban. — Nagybán: Thalmsayer és Seltz, Török V. József, Budapest.

LOHR MARIA (KRONFUSZ) Fűkek: II. Fő-u. 27. IV. ESKÜ-UT 6. KOSKAMÉTI-U. 14. V. HERMINOSZ-U. 4. VI. TERÉZ-KÖRUT 39. ANDRÁSSY-UT 15. VIII. JÓZSEF-KRT. 2. GYAR és FOZLET: VIII. BAROSS-U. 85. Telefon: József 2-37. VIII. JÓZSEF-KRT. 2.

Vérszegénység, ideges fejfájás, anémia ellen a legnagyobb orvosi tekintélyek ajánlják ROZSNYAI VILÁGHIRU VASAS CHINABORÁT melynek kitűnő voltát mindenki elismeri. Kiváló hatásánál fogva a hasonló készítményeket felülmúlja. Milleniumi nagy éremmel kitüntetve I Számos kiállításon díjazva. — Kis palack 2 korona 60 fill., nagy palack 3 korona 80 fill. Készíti: ROZSNYAI MÁTYÁS, gyógyszerár, Arad, Szabadság-tér.

Mindenki szereti a zenét, s hogy e kedvtelésnek bárki elegendé legyen, az országosan ismert és közkedvelt Wágner a «Hangszer Király» czég (Budapest, József-körút 15.) forgalomba hozott olyan hangszereket, melyeknek gyermek, ifju vagy öreg egyaránt, kottaismeret és tanulás nélkül azonnal játszhatja kedvence nótáit. E hangszerekről szóló díszes kiviteli képes árjegyzéket 30 filléres bélyeg ellenében bérmentve küldi a czég.

A «VASÁRNAPI UJSÁG» 64-ik évfolyama.

A «Vasárnapi Ujság» a legrégebb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap évenként több mint 130 íven s több mint másfél ezer képpel, legjelesebb hazai íróink és művészeink közreműködésével jelen meg.

Előfizetési föltételeink:

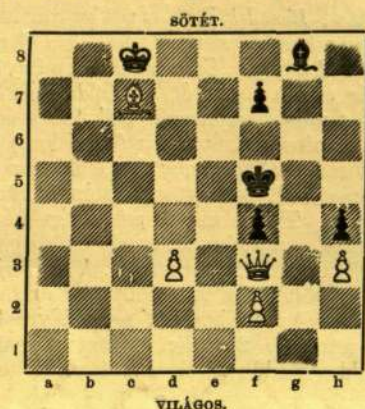
A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 5 korona, fél-évre 10 korona.

A «Vasárnapi Ujság» a «Világkrónika»-val negyed-évre 6 korona, félévre 12 korona.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» kiadóhiva-talába, Budapesten, Egyetem-utca 4. szám kül-dendőik.

SAKKJÁTÉK.

3041. számú feladvány Noack L.-től Boroszló.

Világos indul és a negyedik lépésre mattot ad.

Szerkesztői üzenetek. Várjuk a temetőben. Figyelemreméltó hangulatkeltő erő, egy-két friss kép, igen kezdetleges verselés. Tréfa. Tréfának tréfa, de irgalmatlan rossz tréfa, inkább bosszant, mint mulatlat. Naiv kis ezikkese. Hogy képzelet, hogy ilyenekkel lehet elleneségeinket?

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 52. számában közölt kép-talány megfejtése: Kukoricza.

A «Vasárnapi Ujság» 53. számába közölt nagy képtalányok megfejtését a kitűzött határidőig be-küldötték még s így a sorsolásban is résztvettek: Körmendy Mihályné, Koltai Lajos, Péchy Oszkár, Stempel Imre.

A «Vasárnapi Ujság» 58. számában közölt nagy képtalányok megfejtése:

I. Mi piroslik ott a síkon távolban? Magyar tüzér piros vére a hóban, Sok halált szört az ellenség sorára Hej, de végre egy golyó őt találta.

II. Ki merne nekik ellenállani? Ily bátorságot szívében ki hord Mennek, röpülnek mint a szél, s úzik Az ellenséget mint a szél a port!

A megfejtők közül elsőnek Sághy Gyuláné (Jákó-halma), másodiknak dr. Lázár Kálmán (Somorja), harmadiknak Ferenczfy Emil (Cabuna), negyedik-nek Petry Margit (Nagyvárad) neve huzatott ki s a nyert könyveket kiadóhivatalunk fogja nekik megküldeni.

Felelős szerkesztő: Hoitsy Pál. Szerkesztőhely: Budapest, IV. Vármege-utca 11. Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

Vadászportot üzők

akár itthon, akár a fronton vannak — figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD”

KÉPES VADÁSZUJSÁG-OT

Állandó melléklete:

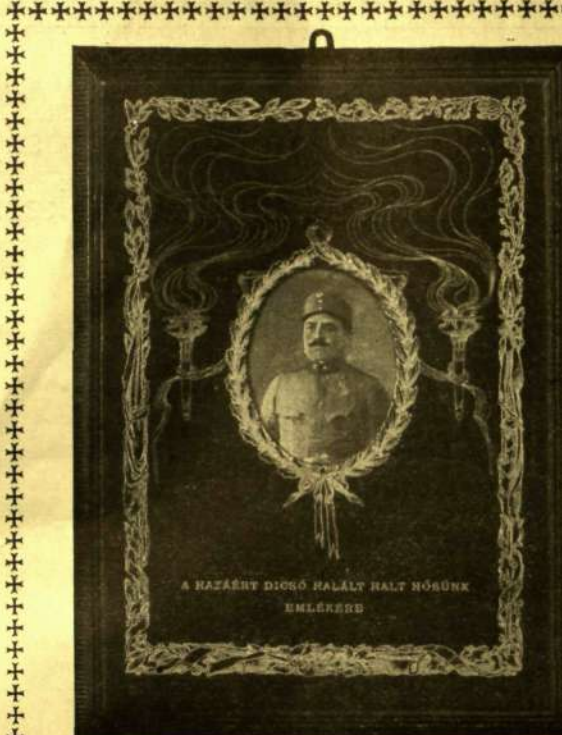
„A vadászeb”

czimű egyedüli magyar nyelvű eb-tenyésztési szaklap. — Mindkét lap gyönyörűen illusztrálva.

Előfizetési ár mindkét lapra: egész évre 14 kor., félévre 7 kor., negyed-évre 3.50 kor., egyes szám ára 50 fillér.

Tessék mutatványszámot kérni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Buda-pest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

Eredeti nagyság 20x38 cm. Törvényesen védve. Tetszés szerint falra is függeszthető, asztalra is állítható.

Őrizzük meg hősi halált halt kedveseink emlékét!

A világháború majd minden családból kiragad egy-egy kedves hozzátartozót, kinek emlékét szívünkbe zárva, feledni nem tudjuk. Ezeknek a dicső halált halt hőseinknek emlékét megörökítendő, igen díszes, szép kiviteli fényképtartó keretet, (fekete moiret alapon, ezüst nyomással) melybe bármilyen arckép beilleszthető. 2 korona beküldése ellenében bérmentve küld

Méhner Vilmos kiadóhivatala, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Gyűjtőknek 6 darab után 1, 10 darab után 2 tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

NOÉMI FIA

a címe LACZKÓ GÉZA most megjelent regényének, melyben egy színész nő pályáját s a vidéki magyar élet változatos képeit festi.

Ára 5 korona.

A Franklin-Társulat kiadása.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Megjelent a Vígyszínház nagysikerű újdonsága

MOLNÁR FERENC FARSANG

3zínmű három felvonásban.

Ára 4 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben.

2-ik kiadásban jelent meg TORMAY CÉCILE három nyelvre lefordított nagysikerű regénye

Emberek a kövek között

A Franklin-Társulat kiadása Ára 4 korona Kapható minden könyvkereskedésben

Az egész zeneműirodalom

rendelkezésre áll annak, aki az Országos Hangjegyközlöny Intézetben, Budapest, IV., Sütő-utca 2. félemelet, előfizet

3— KOR. HAVI KÖLCSÖNDIJÉRT.

Betét helybelieknek 3— korona, vidékieknek 10— korona.

Kérjen ismertetést! Kérjen ismertetést!

AZ AÉRO

A repüléssel és léghajózással foglalkozó egyedüli magyar hivatalos folyóirat.

Minden számában érdekes és eredeti fényképfelvételeket közöl. A léghajózás eseményeiről, fejlődéséről és céljairól kitűnő és könnyen érthető népszerű cikkekkel tartalmaz. Különösen figyelemre méltók a léghajózás és repülés hadi alkalmazásáról írott közleményei, valamint az ifjúság számára külön fentartott kisrepülőgépek tartalma.

Mutatványszámokat a kiadóhivatal szívesen küld

Budapest, I. ker., Rétke-utca 46. sz.

Szép keblet és tiszta rózsás fehér bőrt Schröder-Schenke Junosj által. Az én «JUNO» szőrmén alkalmazásánál eltűnt vagy FEJLETLEN KEBEL 4-6 hét alatt szép telj alakot nyer. PETHÜDT KEBEL pedig visszanyeri előbbi teltségét és rugalmasságát. Kétszáz használat után. Ára K 600. Eredmény és ártalmatlanság bizonyítottatik. Dr. med. Funke M. R. így ír: «JUNO» kitűnő és összehasonlíthatatlan a női mell kifejlésére és megszilárdítására. Széküldés ösztönözésére vagy az ösztög előre való bekioldására. SZÉPSÉGÁPOLÁSI INTÉZET V. U. Schröder-Schenke Wien, I/48, Wollzeile No. 15.

A háborús helyzet megértéséhez nélkülözhetetlen kézikönyv a ZSEBATLASZ

1917. évre.

HUSZONKÉT igen érdekes földrajzi, külpolitikai, közgazdasági, statisztikai és háborús vonatkozású cikkel, nyolc kisebb, négy nagy színes térképpel és színes grafikonokkal.

Ára 3 korona 60 fillér.

A Magyar Földrajzi Intézet r.-t. kiadása.

Kapható:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrassy-út 21. és a

Franklin-Társulat (Méhner Vilmos-féle) könyvkiadóhivatalában, Budapest, IV., Egyetem-u. 4., valamint minden könyvkereskedésben.

A Fővárosi Színházak Műsora

legújabb füzet:

VILLÁNYI ANDOR első drámája

KIRÁLYNŐM... MEGHALOK ÉRTEDI

Ára 1 kor. 20 fill.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Minden magyar ember házának; minden hatósági intézmény termének
legszebb disze, legszebb ékessége

Ő Felsége a király és királyné

IV. Károly király és Zita királyné

művészi kivitelű, mélynyomású arczképe.

A koronázás magasztos tényének megőrkítésére a király és királyné legmagasabb engedelmével *Strelisky cs. és kir. udvari fényképész* készítette a felvételt, mely Ő Felsége a király és királyné legkegyesebb tetszését megnyerte, s a terjesztéshez legfelsőbb helyen hozzájárultak.

A mélynyomású kép ára
Keret nélkül . . . 10 Korona.

A kép nagysága 40×50 cm.,
a Karton pedig 58×70 cm. nagy

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál,
Budapest, VI., Andrásy-út 21. és minden hazai könyvkereskedésben.

5. SZ. 1917. (64. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, FEBRUÁR 4.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármeze-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre
Félévre
Negyedévre

20 korona.
10 korona.
5 korona.

A "Világkrónika"-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldij is csatolandó.

EGY CSATAHAJÓNK. — Balogh Rudolf, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele